

تاریخ دریافت: ۸۸/۸/۹

تاریخ پذیرش: ۸۸/۱۱/۲۰

بررسی مزیت‌ها و محدودیت‌های توسعه کانون‌های گردشگری با استفاده از تحلیل SWOT:

مطالعه موردی: کانون‌های گردشگری شهرستان شهرکرد

مهندس مهدی راست قلم^۱، مهندس بیژن خلیل مقدم^۲

رسول حیدری^۳

چکیده

امروزه رونق دهی کانون‌های گردشگری جهت فراخوانی محتوی توسعه به مناطق مستعد، در کشورهای جهان سوم مورد توجه قرار گرفته است. در کشور ایران به دلیل تعدد و پراکنش جاذبه‌های گردشگری استفاده از این راهبرد در دستور کار دولتمردان قرار گرفته است. برای بهره مندی از ابعاد مشیت صنعت گردشگری، تحلیل شرایط موجود جامعه میزان الزاماً است. در این مقاله با استفاده از تحلیل SWOT، مزیتها و محدودیتهای توسعه کانون‌های گردشگری در مناطق میزان شهرستان شهرکرد مشخص وسپس با طیف لیکرت، وزن هر کدام از ارکان چهارگانه SWOT سنجیده شده است. نتایج نشان می‌دهد میزان محدودیت‌ها (شامل نقاط ضعف و تهدید) با امتیاز ۵۷/۶۹ در سطح بالاتری نسبت به

^۱- کارشناس ارشد مهندسی توسعه روستایی- دانشگاه صنعتی اصفهان

^۲- کارشناس ارشد مهندسی توسعه روستایی- دانشگاه صنعتی اصفهان

^۳- دانشجوی دکترا توسعه روستایی- دانشگاه اصفهان

میزان مزیتها (شامل فرصت‌ها و نقاط قوت) با امتیاز ۵۵/۳۱ می‌باشد. اگرچه مولفه بوجود آمدن مراکز گردشگری پذیر در نقاط دیگر به عنوان مهم ترین مولفه تهدید توسعه کانون‌های گردشگری مشخص شد اما به دلیل نامناسب بودن زیرساخت‌های گردشگری در مناطق میزبان مورد مطالعه، همین مولفه موجب تخفیف آسیب‌پذیری و تخریب طبیعت بکر و چشم اندازهای زیبا به عنوان مهم ترین مولفه قوت توسعه کانون‌های گردشگری شده است.

واژگان کلیدی: کانون‌های گردشگری ، تحلیل SWOT ، شهرستان شهر کرد

۱. مقدمه

تجهیز و آماده سازی جاذبه‌های گردشگری در راستای ایجاد کانون‌های گردشگری راهکاری است تا با استفاده از آن محتوای توسعه به مناطق میزبان فراخوانده شود. آمارها و مقیاس‌های مربوط به رشد گردشگری در دهه‌های اخیر موجب شده تا دولت‌ها، مسئولین محلی و بخش خصوصی برای بهره‌مندی از اثرات مثبت اقتصادی و اجتماعی این راهکار، نهایت کوشش خود را انجام دهند. (روزنبراب: ۲۰۰۹ - رینالد و دایرا: ۲۰۰۴:۲۰۰۴) صنعت گردشگری با ماهیتی چند بعدی علاوه بر تامین نیاز گردشگران، باعث تغییرات عمده‌ای در سیستم جامعه میزبان می‌گردد (فریدل و چوینگر: ۲۰۰۸). از این‌رو دولتمردان در تلاشند تا با مهیا‌سازی و ارزشمند نمودن جاذبه‌های گردشگری در مناطق دارای پتانسیل، کانون‌هایی را جهت ارائه خدمات گردشگری ایجاد کنند. کانون‌های گردشگری با ارائه جذابیت و خدمات در استفاده از فضا و ویژگی‌های محیطی از یک طرف و اثر در بهبود و ارتقاء شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و زیست محیطی منطقه میزبان از طرف دیگر مورد توجه واقع شده‌اند. ویژگی‌های کانون‌های گردشگری باعث جذب گردشگران بصورت انبوه می‌شود، از این‌رو توجه به رشد و پایداری آنها در تداوم جذب گردشگران و ارائه خدمات، در اولویت است (باردولت: ۲۰۰۸). نظریه پردازان و برنامه‌ریزان تلاش دارند تا با استفاده از دیدگاه‌های مناسب و شناسایی مزیتها و محدودیت‌ها، موجبات توفیق کانون‌های گردشگری را در پاسخگویی به خواسته‌های گردشگران از یک سو و حرکت جهت اصلاح مناطق میزبان از سوی دیگر فراهم سازند. (رویولا: ۲۰۰۸) کانون‌های

گردشگری با ایجاد اشتغال و درآمد به پویایی اقتصاد منطقه میزبان کمک کرده و از حجم مهاجرت به شهرها می‌کاهند. به عبارت دیگر با برنامه ریزی مناسب و منطبق با شرایط موجود، میتوان از این راهبرد جهت ثبات اقتصادی و جمعیتی منطقه میزبان بهره‌برداری نمود.(دییر:۲۰۰۹) در کشورهای در حال توسعه سعی می‌شود تا با ایجاد کانون گردشگری بعنوان مکمل کارکردهای اصلی فضای منطقه میزبان، موجبات ساماندهی، آمایش و پراکنش مناسب امکانات و خدمات فراهم آید. (لپ:۲۰۰۷)

در کشور ایران نیز با توجه به مسایل و چالش‌های عمدۀ توسعه منطقه‌ای و وجود نارسایی‌های بسیار، استفاده از راهبرد توسعه کانون‌های گردشگری در نقش مکمل فعالیت‌های اصلی منطقه میزبان جهت فرآخوانی محتوى توسعه، مورد توجه قرار گرفته است (امیریان:۱۳۸۷:۱۷). براین اساس شناسایی جاذبه‌های گردشگری در مناطق مختلف برای ایجاد و توسعه کانون گردشگری، توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران، در کلیه استانهای کشور صورت گرفته است. استان چهارمحال و بختیاری با وسعتی حدود ۱۶۵۳۳ کیلومتر مربع در جنوب غربی ایران و در محدوده میانی کوهستانهای زاگرس قرار دارد. این استان با دارا بودن هفت شهرستان از طبیعت بکری برخوردار است و زمینه اصلی جاذبه‌ها در آن جاذبه‌های طبیعی است. دوازده کانون گردشگری در شهرستان شهرکرد وجود دارد (غفاری: ۲۸:۱۳۸۸). منظور از کانون گردشگری مکانی است که در آن به خاطر وجود یک جاذبه اعم از طبیعی، تاریخی و یا مذهبی، امکانات، تاسیسات و تجهیزات رفاهی گردشگران در آن فراهم آمده است. در جدول شماره یک نام و نوع جاذبه کانون‌های گردشگری شهرستان شهرکرد ارائه شده است.

جدول شماره ۱: کانون‌های گردشگری شهرستان شهرکرد

استان چهارمحال و بختیاری

ردیف	نام کانون	نوع جاذبه گردشگری
۱	پل زمانخان	تاریخی
۲	گرداب بن	طبیعی
۳	منطقه حفاظت شده تنگ	طبیعی
۴	صیاد	طبیعی - ورزشی
۵	پیست اسکی بارده	طبیعی
۶	چشمہ وقت و ساعت	مذهبی
۷	امامزاده پیر احمد	طبیعی
۸	پل هوره	مذهبی
۹	امامزاده عزیزالله کیان	طبیعی
۱۰	پارک استخر فرخشهر	تاریخی
۱۱	قلعه شمس آباد	طبیعی
۱۲	چشمہ زنه	طبیعی
	منطقه شکار ممنوع شیدا	

منبع: (غفاری: ۱۳۸۸: ۳۸)

هدف این مقاله بررسی مزیت‌ها و محدودیت‌های توسعه کانون‌های گردشگری شهرستان شهرکرد با استفاده از تحلیل SWOT می‌باشد. مزیتها در این مطالعه شامل نقاط قوت و فرصت و محدودیت‌ها شامل نقاط ضعف و تهدیدها می‌باشد.

۲. ادبیات موضوع

بنابر تعریف همایش برتلند گردشگری پایدار علاوه بر تامین نیازمندی های کنونی جامعه میزبان و گردشگران، حافظ منافع آیندگان نیز هست (زاهدی: ۱۳۸۵: ۷۴). در بسیاری از کشورها، استفاده از اصول گردشگری پایدار جهت افزایش توانمندسازی ساکنان مناطق دارای پتانسیل رواج یافته است. براین مبنای تحقق اصول گردشگری پایدار در تمام انواع گردشگری و از جمله در کانون‌های گردشگری لازم است. کانون گردشگری به فضایی

اطلاق می‌شود که علاوه بر داشتن یک یا چند جاذبه گردشگری تاریخی، طبیعی، فرهنگی و یا مذهبی، خدماتی همچون اسکان، پذیرایی و تفریح را در قبال کسب درآمد ارائه می‌دهد. (سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، ۱۳۸۷، ۸۴). دولتها با حمایت و نظارت بر عملکرد بخش خصوصی باعث توسعه کانون‌های گردشگری در مناطق میزبان می‌گردند. منطقه میزبان به محدوده معینی از سرزمین اطلاق می‌گردد که علاوه بر داشتن جمعیت ساکن و حیات اقتصادی- اجتماعی، کالبد کانون گردشگری نیز در آن قرار دارد. (دبليو. تي. سى و همكاران ۲۰۰۲) کانون گردشگری می‌تواند موقعیتی برند - برند را هم برای میزبان و هم برای میهمان ترتیب دهد. اما بهره برداری از قابلیت‌های کانون گردشگری مستلزم در ک کامل سیستم اقتصادی و اجتماعی منطقه میزبان از یک طرف و شناخت نیازها و خواسته‌های گردشگران و چگونگی هماهنگی آنان با زیرساخت‌های منطقه میزبان، از طرف دیگر می‌باشد (پترسون و همکاران ۲۰۰۴). کانون گردشگری، هم واحد آثار مثبت و هم دارای آثار منفی برای منطقه میزبان خواهد بود. گردشگران نیز با هدف بهره مندی از جاذبه‌های گردشگری، ویژگیهای اکولوژیکی، کیفیت فضا و محیط، فرصت‌های ماجراجویانه و جذابیت‌های فرهنگی کانون، از آن استفاده می‌کنند (اسچیانز، ۲۰۰۵). انواع گوناگونی از کانون گردشگری در دنیا وجود دارد که با توجه به اهداف و انگیزه گردشگران از یک سو و همچنین ویژگی‌های منطقه میزبان از سوی دیگر متغیر خواهد بود. انواع کانون‌های گردشگری عبارتند از کانون‌های فرهنگی و هنری، ورزشی، طبیعی، تجاری و درمانی که در شهرستان شهر کرد اکثریت کانونها از نوع طبیعی می‌باشد (کلر، ۲۰۰۲؛ غفاری، ۱۳۸۸، ۱۷).

دو دیدگاه به شرح ذیل در مورد توسعه کانون‌های گردشگری و نحوه ارتباط آن با مسائل توسعه منطقه‌ای وجود دارد.

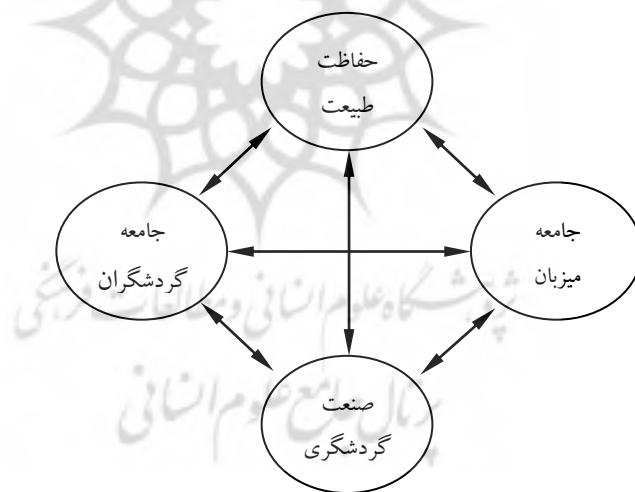
۱- ایجاد کانون گردشگری جهت باز ساخت سکونتگاه‌های مناطق میزبان در این دیدگاه از پدیده گردشگری جهت باز ساخت حیات منطقه میزبان استفاده می‌گردد. در این حالت تاکید بر آن است تا از تکیه بیش از حد ساکنان منطقه میزبان بر فعالیت‌های اصلی بکاهند و در عوض آنها را به بهره برداری از فرصت‌های جدید اقتصادی تشویق نمایند. در دهه ۱۹۷۰ در اروپای شرقی از این دیدگاه جهت بازسازی مجدد مناطق میزبان پس از افول

کشاورزی استفاده شد (هلمه، ۲۰۰۱). در این دیدگاه دو رویکرد مورد نظر است که عبارتند از:

- ایجاد کانون گردشگری جهت باز ساخت حیات منطقه میزبان
- بهبود کیفیت فرآورده ها و محصولات موجود در منطقه

۲-۲- کانون گردشگری عامل ایجاد توسعه پایدار و حفاظت از منابع طبیعی امروزه رهیافت جامع گردشگری پایدار بر رشد بلند مدت صنعت گردشگری، بدون آثار مخرب بر زیست بوم های طبیعی دلالت دارد. (زاده‌ی ۱۳۸۲) مبانی و اصول گردشگری پایدار پاسخگوی تهدیدات گردشگری نابسامان است و برای هر کدام از اجزاء فرایند گردشگری، دارای قوانین و ضوابط خاصی می‌باشد. با در نظر گرفتن مبانی و اصول گردشگری پایدار در کانون‌های گردشگری می‌توان بین جامعه میزبان، جامعه گردشگران، صنعت گردشگری و محیط طبیعی در راستای پایداری و انتفاع کلیه اجزاء، تعادل برقرار ساخت.

شکل شماره ۱: نمودار تعادلی میان اجزاء مربع گردشگری پایدار (ژونگ و همکاران، ۲۰۰۸)

در این دیدگاه تلاش شده است علاوه بر ایجاد موازنی بین رشد نهایی گردشگری و نیازهای حفاظت و نگهداری از محیط طبیعی، موجبات تحقق گردشگری پایدار با افزایش رضایت گردشگران فراهم آید (هلمه، ۲۰۰۱). این استراتژی به دو رویکرد اشاره دارد.

- کانون گردشگری عامل ایجاد توسعه پایدار
  - پرآکنش و توزیع به منظور حافظت از منابع و جاذبه‌های گردشگری
- اگرچه توسعه کانون گردشگری با خلق فرصت‌های جدید باعث احیا و بهبود شرایط زندگی ساکنان منطقه میزبان می‌گردد ولیکن باید توجه داشت که توسعه گردشگری بدون برنامه در منطقه میزبان موجب آسیب‌های اجتماعی و زیست محیطی جبران ناپذیری می‌شود.
- لازم است تا انتخاب ویا ترکیب هر کدام از استراتژیها در چارچوب درک کامل شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی و همچنین بستر حاکم سیاسی جامعه و فضای منطقه میزبان باشد. باید در نظر داشت کانون گردشگری مقوله جدیدی در متون توسعه پایدار می‌باشد که همچون توسعه، دارای ابعاد و آثار گوناگونی است لذا لزوم وجود تعادل میان اجزا مربع گردشگری پایدار امری اجتناب ناپذیر است.
- (افتخاری و مهدوی، ۱۳۸۵) در مناطق بسیاری از دنیا توسعه انواع کانون گردشگری جهت انتفاع از قابلیت‌های آن باعث گردیده تا آنرا یکی از راهبردهای توسعه دانسته و از آن به عنوان عنصری اساسی در حرکت بسوی احیا و بازسازی مناطق میزبان یاد کنند. (شارپلی، ۱۹۹۷)
- مطالعات بسیاری در این زمینه با انواع روش
- ایجاد گردشگری پایدار در آنها ارائه شده است. مطالعاتی توسط احمد عبدالوا در هکایدو کشور ژاپن درباره کانون‌های گردشگری و توسعه پایدار صورت گرفته است. در این مطالعه پس از ارائه مدل حلقه‌های متحده مرکز گردشگری پایدار، با استفاده از پرسشنامه و طیف لیکرت، به نظرسنجی درباره ۲۰ شاخص پرداخته شده است. جامعه آماری شامل ۲۳ نفر از مسئولین بوده است. امتیاز متوسط شاخص‌های مطالعه پس از تحلیل برابر $3/66$ شده و همچنین شاخص‌های اثر بر اقتصاد محلی با $4/33$ ، رضایت گردشگران با $4/22$ ، مشارکت محلی با $4/14$ و نهایتاً رضایت محلی با $4/13$ از بیشترین شاخص‌های مورد توافق بوده اند.
- همچنین با استفاده از تحلیل SWOT نقاط قوت و ضعف، فرصتها و تهدیدهای کانون‌های گردشگری ارائه شده است (عبدالوا: ۲۰۰۲). در مطالعه‌ای که توسط راسوگاری در سوراکارتای کشور اندونزی و با استفاده از تحلیل SWOT صورت گرفت، قابلیت‌های توسعه کانون‌های گردشگری با تأکید بر بعد زیست محیطی و طبیعی آن بررسی شده است. در این مطالعه منابع طبیعی و فرهنگی، فراوانی نیروی انسانی، وجود تسهیلات و زیر ساخت در ناحیه از نقاط قوت ارزیابی شده است. در نتایج اشاره شده که جهت دستیابی به توسعه

موفقیت آمیز کانون های گردشگری لازم است تا شرح موقعیت ها و مدیریت فرصت ها، همراه با مشارکت جامعه محلی صورت گیرد (سوگیارتی).

۳- روش تحقیق

بر پایه نتایج مطالعات دیگر (سوگیارتی و عبدالواو، ۲۰۰۲؛ افتخاری و مهدوی، ۱۳۸۵، باردولت، ۲۰۰۸) در این مقاله، از روش های پیمایش میدانی، مطالعات استنادی، مصاحبه، پرسشنامه و تحلیل SWOT استفاده شده است. SWOT ابزار ارزشمندی برای تحلیل های استراتژیک است. SWOT دارای این قابلیت است تا هم در سطح خرد و هم در سطح کلان بهترین راهبردها را در بخش های برنامه ریزی، مدیریت و بازاریابی ارائه دهد. (باردولت، ۲۰۰۸، نشان دولمپنرت، ۲۰۰۲) همچنین جهت تعیین نوع جاذبه ها و وضعیت گردشگری در کانون های گردشگری، از روش میدانی استفاده شد. با استفاده از نتایج مطالعات دیگر (سوگیارتی، عبدالواو، ۲۰۰۲؛ افتخاری و مهدوی، ۱۳۸۵؛ باردولت، ۲۰۰۸) و انجام مصاحبه رو در رو با جامعه کارشناسان و مسئولین سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و اساتید گروه جغرافیای دانشگاه اطهان، لیستی از نقاط ضعف، قوت، فرصت و تهدیدهای توسعه کانون های گردشگری تهیه گردید. سپس با استفاده از پرسشنامه، اندازه وزن هر یک از مولفه های نقاط ضعف، قوت، فرصت و تهدید از دیدگاه کارشناسان و مسئولین مشخص گردید. جهت تعیین وزن هر کدام از کان چهار گانه تحلیل SWOT از طیف لیکرت به شکل خیلی زیاد امتیاز ۵، زیاد امتیاز ۴، متوسط امتیاز ۳، کم امتیاز ۲ و خیلی کم امتیاز ۱ استفاده شده است.

۴. تجزیه و تحلیل

پس از تدوین، تخلیص و استخراج اطلاعات از مطالعات میدانی، استنادی، مصاحبه و پرسشنامه، از تحلیل SWOT برای تعیین استراتژی توسعه کانون های گردشگری در شهرستان شهر کرد در فازهای زیر انجام شد.

- تبیین مهم ترین نقاط قوت جهت ارائه طرح راهبردهای تهاجمی با تکیه بر بهره گیری از برتری های رقابتی کانون های گردشگری

- تبیین مهم‌ترین فرصت‌های موجود جهت ارائه راهبردهای بازنگری تخصیص مجدد منابع برای رفع نقاط ضعف درونی کانون‌های گردشگری
  - تبیین مهم‌ترین ضعفهای درون مناطق میزبان به منظور ارائه راهبردهای تنوع بخشی کانون‌های گردشگری
  - تبیین مهم‌ترین تهدیدهای های موجود جهت ارائه راهبردهای تدافعی جهت رفع آسیب پذیری کانون‌های گردشگری (افتخاری و مهدوی، ۳۸۵)
- ۱-۴. بررسی عوامل داخلی مؤثر بر توسعه کانون‌های گردشگری شهرستان شهرکرد
- جهت شناسایی نقاط قوت و ضعف، محیط درونی کانون‌های گردشگری در چهار بعد اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی، زیست محیطی و سازمانی مورد بررسی قرار گرفت. این عوامل در مصاحبه و تکمیل پرسشنامه از جامعه کارشناسان تهیه شده است. نتایج در جدول شماره دو ارائه شده است.

جدول شماره ۲: عوامل داخلی مؤثر بر توسعه کانون‌های گردشگری شهرستان شهرکرد

نقاط ضعف	نقاط قوت	
۱. نارضایتی مردم مناطق میزبان جهت سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری ۲. عدم وجود برنامه ریزی مدون دولت جهت هدایت سرمایه‌گذاری	۱. وجود زمین جهت واگذاری به سرمایه‌گذاران در کانون‌های گردشگری ۲. وجود محصولات و فرآورده‌های محلی برای ارائه به گردشگران	اقتصادی
۱. نامناسب بودن وضعیت امنیت اجتماعی گردشگران ۲. نامناسب بودن تسهیلات خدماتی ۳. عدم وجود نیروی متخصص و آموزش دیده در مناطق میزبان ۴. توزیع نامناسب گردشگران در فضول مختلف ۵. تضاد میان فرهنگ گردشگران و مردم مناطق میزبان ۶. تمایل به استفاده اختصاصی از فضای مناطق میزبان در غالب ویلا و باغ خصوصی	۱. وجود مردم ساده و بی تکلف در کانون‌های گردشگری ۲. وجود آداب و رسوم محلی و سنتی در کانون‌های گردشگری	اجتماعی و فرهنگی
۱. نامناسب بودن زیر ساخت‌های و امکانات موجود در مناطق میزبان ۲. نامناسب بودن امکانات مربوط به تفریح و ورزش	۱. وجود طبیعت بکر و چشم اندازهای زیبا ۲. وجود جاذبه یکتای گردشگری ۳. داشتن محیط آرام و ساکت ۴. برخورداری از آب و هوای کاملاً پاک ۵. نزدیکی با حیات وحش و احتمال تماشای آنها ۶. وجود پتانسیل برای اجرای انواع فعالیت‌های گردشگری همچون انواع ورزشها	بتنی و هنری

۱. عدم آشنایی ساکنان مناطق میزبان در برخورد با گردشگران سازی قابلیت‌های گردشگری	روزی
--	------

منبع: یافته‌های تحقیق

۴-۲. بررسی عوامل خارجی مؤثر بر توسعه کانون‌های گردشگری شهرستان

شهرکرد

جهت شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای، محیط بیرونی کانون‌های گردشگری نیز در چهار بعد اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی، زیست محیطی و سازمانی مورد بررسی قرار گرفت. این عوامل از درون مصاحبه و پرسشنامه‌های به دست آمده از جامعه کارشناسان تهیه شده است (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۳: عوامل خارجی مؤثر بر توسعه کانون‌های گردشگری شهرستان شهرکرد

تهدیدها	فرصتها	
۱- افزایش قیمت زمین و خدمات	۱- افزایش توجه دولت به برنامه ریزی و سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری ۲- وجود تمایل در بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری	آقایی
۱- بوجود آمدن مراکز گردشگر پذیر در نقاط دیگر ۲- تراکم جمعیتی در مناطق میزبان در فضول گردشگر ۳- افزایش تخلفات اجتماعی با ورود گردشگر ۴- از بین رفتن فرهنگ محلی و سنتی ۵- تمایل به نزدیک شدن به فرهنگ گردشگران از سوی ساکنان مناطق میزبان	۱- افزایش تمایل جهت گردشگری در بین مردم شهری ۲- وجود دو استان اصفهان و خوزستان به عنوان مراکز گردشگر فرست	آزموده و پیلا
۱- از بین رفتن پوشش گیاهی و درختان و فرار حیات وحش ۲- افزایش آلودگی منابع آب و خاک و هوای		بیش از پیش

۱- تاهمسوبی ادارات و سازمانهای دولتی جهت گسترش تجهیزات و تاسیسات گردشگری	۱- افزایش تمایل به بهره مندی از این فرصت جهت اشتغال‌زایی و جلوگیری از مهاجرت ۲- وجود آژانس‌های علاقه مند به استفاده از قابلیت‌های کانون‌های گردشگری ۳- وجود نیروی متخصص در مراکز گردشگری فرست
--	---

منبع: یافته‌های تحقیق

۴-۳. تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید

با توجه به استخراج نتایج مصاحبه‌ها واستخراج اطلاعات پرسشنامه‌ها، تعداد ۱۱ نقطه قوت داخلی در برابر ۱۱ نقطه ضعف داخلی و تعداد ۷ فرصت بیرونی در برابر ۹ تهدید بیرونی تعیین شده است. در مجموع تعداد ۱۸ نقطه قوت و فرصت به عنوان مزیت‌ها و تعداد ۲۰ ضعف و تهدید به عنوان محدودیت‌های پیش روی توسعه کانون‌های گردشگری شهرستان شهر کرد شناسایی شد. بوسیله پرسشنامه و طیف لیکرت نقاط ضعف و قوت، فرصت‌ها و تهدیدها مورد سنجش قرار گرفت. جدول شماره چهار نشان‌دهنده مجموع وزن‌های داده شده، میانگین وزن‌ها، وزن نسبی و رتبه هر یک از مولفه‌های نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها می‌باشد. مولفه وجود طبیعت بکر و چشم اندازهای زیبا با میانگین وزن ۴/۷۴ و وزن نسبی ۹۴/۰ به عنوان مهم‌ترین نقطه قوت داخلی می‌باشد. در مقابل مولفه وجود مردم ساده و بی تکلف با میانگین وزن ۱/۷۰ و وزن نسبی ۳۴/۰ به عنوان کم اهمیت ترین نقطه قوت داخلی مشخص شده است. همچنین مولفه نامناسب بودن زیرساخت‌های موجود با میانگین وزن ۴/۵۹ و وزن نسبی ۹۱/۰ به عنوان مهم‌ترین نقطه ضعف داخلی و مولفه توزیع نامناسب گردشگران در فضول مختلف با میانگین وزن ۱/۷۴ و وزن نسبی ۳۴/۰ به عنوان کم اهمیت ترین نقطه ضعف مشخص گردید. نتایج نشان می‌دهد که مولفه افزایش تمایل به بهره‌مندی از این فرصت جهت اشتغال‌زایی و جلوگیری از مهاجرت در دولت با میانگین وزن ۴/۴۸ و وزن نسبی ۸۹/۰ به عنوان مهم‌ترین فرصت بیرونی می‌باشد. مولفه وجود نیروی متخصص در مراکز گردشگر با میانگین وزن ۱/۸۸ و وزن نسبی ۳۷/۰ به عنوان کم اهمیت ترین فرصت بیرونی مشخص شده است. همچنین مولفه بوجود آمدن مراکز گردشگر پذیر در نقاط دیگر با میانگین وزن ۴/۴۴ و وزن نسبی ۸۸/۰ به عنوان مهم‌ترین تهدید بیرونی و نهایتاً مولفه تمایل به نزدیک شدن به فرهنگ گردشگران از سوی ساکنان مناطق میزبان با

میانگین وزن ۱/۸۱ و وزن نسبی ۰/۳۶ به عنوان کم اهمیت‌ترین تهدید بیرونی مشخص گردید. امتیاز مربوط به مزیت‌ها برابر ۵۵/۳۱ و امتیاز مربوط به محدودیت‌ها برابر ۵۷/۶۹ می‌باشد. نتایج کامل استخراج شده از پرسشنامه‌ها در جدول شماره چهار به تفصیل ارائه شده است.

جدول شماره ۴: تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید

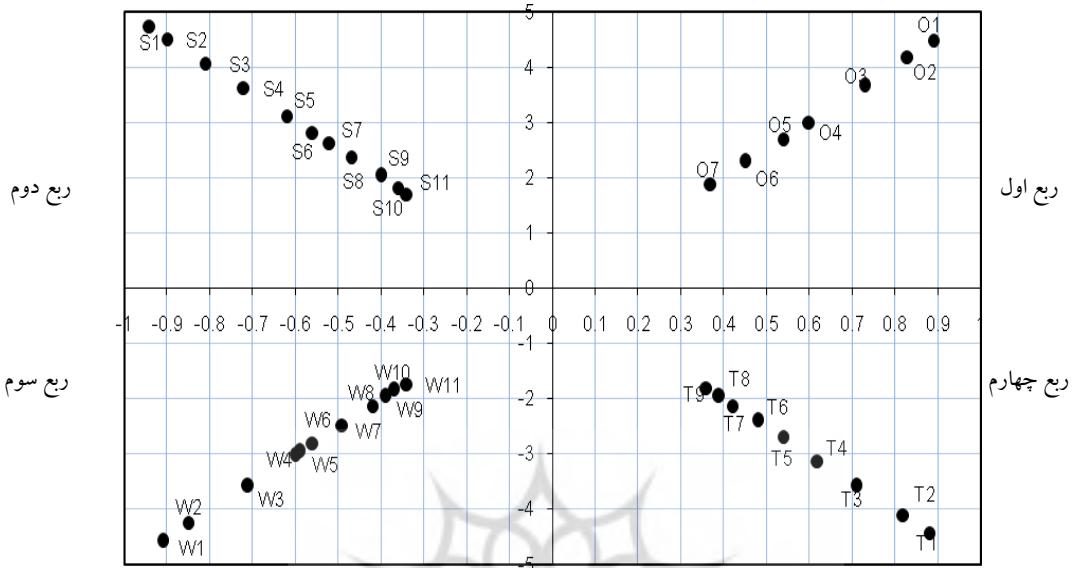
رتبه	وزن نسبی	میانگین وزنها	مجموع وزنها	تحلیل نقاط قوت
۴	۰/۷۲	۳/۶۲	۹۸	S1. وجود زمین جهت واگذاری به سرمایه گذاران در کانون‌های گردشگری
۸	۰/۴۷	۲/۲۷	۶۴	S2. وجود محصولات و فرآورده‌های محلی برای ارائه به گردشگران
۱۱	۰/۳۴	۱/۷۰	۴۶	S3. وجود مردم ساده و بی تکلف در کانون‌های گردشگری
۹	۰/۴۰	۲/۰۳	۵۵	S4. وجود آداب و رسوم محلی و سنتی در کانون‌های گردشگری
۱	۰/۹۴	۴/۷۴	۱۲۸	S5. وجود طبیعت بکر و پشم اندازهای زیبا
۵	۰/۶۲	۳/۱۱	۸۴	S6. وجود جاذبه‌های گردشگری
۲	۰/۹۰	۴/۵۱	۱۲۲	S7. داشتن محیط آرام و ساکت
۳	۰/۸۱	۴/۰۷	۱۱۰	S8. برخورداری از آب و هوای کاملاً باک
۱۰	۰/۳۶	۱/۸۱	۴۹	S9. نزدیکی با حیات وحش و احتمال تماس با آنها
۷	۰/۵۲	۲/۶۲	۷۱	S10. وجود پتانسیل برای اجرای انواع فعالیت‌های گردشگری همچون انواع ورزشها
۶	۰/۵۶	۲/۸۱	۷۶	S11. باور منقولین به دستایی به محتوی توسعه با مهیا سازی قابلیتهای گردشگری
رتبه	وزن نسبی	میانگین وزنها	مجموع وزنها	تحلیل نقاط ضعف
۱۰	۰/۳۷	۱/۸۵	۵۰	W1. نارضایتی مردم مناطق میزان جهت سرمایه گذاری در بخش گردشگری
۳	۰/۷۱	۳/۵۹	۹۷	W2. عدم وجود برنامه ریزی مدون دولت جهت هدایت سرمایه گذاری
۸	۰/۴۲	۲/۱۴	۵۸	W3. نامناسب بودن وضعیت اجتماعی گردشگران
۲	۰/۸۵	۴/۲۵	۱۱۵	W4. نامناسب بودن تمهیلات خدماتی
۷	۰/۴۹	۲/۴۸	۶۷	W5. عدم وجود نیروی متخصص و آموزش دیده در مناطق میزان
۱۱	۰/۳۴	۱/۷۴	۴۷	W6. توزیع نامناسب گردشگران در نفعول مختلف
۶	۰/۵۶	۲/۸۱	۷۶	W7. تصاد میان فرهنگ گردشگران و مردم مناطق میزان
۵	۰/۵۹	۲/۹۶	۸۰	W8. تمایل به استفاده اختصاصی از فضای مناطق میزان در غالب ویلا و باغ خصوصی
۱	۰/۹۱	۴/۵۹	۱۲۴	W9. نامناسب بودن زیر ساختهای موجود در مناطق میزان
۴	۰/۶۰	۳/۰۳	۸۲	W10. نامناسب بودن امکانات مربوط به تفریح و ورزش
۹	۰/۳۹	۱/۹۶	۵۳	W11. عدم آشنایی ساکنان مناطق میزان در برخورد با گردشگران
رتبه	وزن نسبی	میانگین وزنها	مجموع وزنها	تحلیل فرصها
۲	۰/۸۳	۴/۱۸	۱۱۳	O1. افزایش توجه دولت به برنامه ریزی و سرمایه گذاری در بخش گردشگری
۳	۰/۷۳	۳/۶۶	۹۹	O2. وجود تمایل در بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری
۴	۰/۶۰	۳	۸۱	O3. افزایش تمایل جهت گردشگری در بین مردم شهری
۶	۰/۴۵	۲/۲۹	۶۲	O4. وجود دو استان اصفهان و خوزستان به عنوان مراکز گردشگری فرست
۱	۰/۸۹	۴/۴۸	۱۲۱	O5. افزایش تمایل به بهره مندی از این فرصت جهت اشتغالزایی و جلوگیری از مهاجرت
۵	۰/۵۴	۲/۷۰	۷۳	O6. وجود نیروی متخصص در مراکز گردشگری
۷	۰/۳۷	۱/۸۸	۵۱	O7. وجود نیروی متخصص در مراکز گردشگری فرست
۲	۰/۸۲	۴/۱۱	۱۱۱	T1. افزایش قیمت زمین و خدمات

۱	۰/۸۸	۴/۴۴	۱۲۰	T2. بروجور آمدن مراکر گردشگر پذیر در نقاط دیگر
۸	۰/۳۹	۱/۹۶	۵۳	T3. تراکم جمعیتی در مناطق میزبان در فضول گردشگر پذیر
۷	۰/۴۲	۲/۱۴	۵۸	T4. ازدیاد تخلفات اجتماعی با ورود گردشگر
۴	۰/۶۲	۳/۱۴	۸۵	T5. ازین رفتن فرهنگ محلی و سنتی
۹	۰/۳۶	۱/۸۱	۴۹	T6. تعامل به نزدیک شدن به فرهنگ گردشگران از سوی ساکنان مناطق میزبان
۶	۰/۴۸	۲/۴۰	۶۵	T7. ازین رفت چشمگیر و درختان و فوار حیات و حشر
۵	۰/۵۴	۲/۷۰	۷۳	T8. افزایش آلودگی منابع آب و خاک و هوای
۳	۰/۷۱	۳/۵۹	۹۷	T9. ناهمسویی ادارات و سازمانهای دولتی جهت گسترش تجهیزات و تأمینات گردشگری

منبع: یافته‌های تحقیق

نمودار شماره دو نشان دهنده وضعیت کلیه مولفه‌های چهار رکن تحلیل SWOT می‌باشد.

این نمودار بر اساس میانگین وزنهای و وزن نسبی مولفه‌ها تنظیم شده است. مولفه‌هایی ربع اول شامل مولفه‌های فرصت می‌باشد. مولفه‌های (O1-O2-O3-O4-O5) دارای وزن نسبی بیش از ۵٪ هستند لذا باید از این فرصت‌ها به نحو شایسته در توسعه کانون‌های گردشگری استفاده نمود. مولفه‌های ربع دوم شامل مولفه‌های قوت می‌باشند. مولفه‌های (S8-S9-S10-S11) دارای وزن نسبی بیشتر از ۵٪ می‌باشند لذا باید در تقویت آنها اقدام کرد. مولفه‌های ربع سوم شامل مولفه‌های ضعف می‌باشند. مولفه‌های (W7-W8-W9-W11) دارای وزن نسبی بیشتر از ۵٪ می‌باشند لذا باید مورد تقویت و رسیدگی قرار گیرند. مولفه‌های ربع چهارم شامل مولفه‌های تهدید هستند. مولفه‌های (T1-T2-T3-T4-T5) که دارای وزن نسبی بیشتر از ۵٪ هستند باید به شدت مراقبت شود.

منبع: یافته های تحقیق

نمودار شماره ۲: وضعیت کلیه مولفه های چهار رکن تحلیل SWOT

با توجه به نتایج بدست آمده از تحلیل SWOT جهت توسعه کانون های گردشگری منطبق با شرایط مناطق میزبان راهبردهای زیر در جدول شماره پنج ارائه می گردد.

جدول شماره ۵: راهبردهای توسعه کانون های گردشگری در شهرستان شهر کرد

نهادیدها	فرضها	SWOT
راهبردهای نوع (ST) <ul style="list-style-type: none"> * ایجاد نوع در امکانات، خدمات و فعالیت های گردشگری جهت جلب رضایت و افزایش گردشگران * تعیین ظرفیت در میزان گردشگران جهت محافظت از محیط زیست مناطق میزبان * اجرای برنامه های تبلیغاتی در مراکز گردشگر فرست عمدۀ در راستای معرفی جاذبه ها * تعیین مسیرهای گردشگری جذاب و مهیج با ایجاد راهنمای، علامت و راهنمایی محلی 	راهبردهای رقابتی تهاجمی (SO) <ul style="list-style-type: none"> * تاکید بر توسعه گردشگری طبیعی به دلیل وجود مزیت های نسبی این نوع گردشگری در کانون های گردشگری * استفاده مناسب و هدفمند از تمایل بخش خصوصی به سرمایه گذاری جهت بهره مندی از جاذبه ها گردشگری به منظور ایجاد اشتغال و درآمد برای ساکنان مناطق میزبان * شناسایی و بهره گیری از کلیه جاذبه ها و موقعیت های گردشگری بصورت بسته گردشگری در راستای افزایش مدت ماندگاری گردشگران * بهره مندی از نیروی انسانی مناطق میزبان جهت تشکیل نهادهای مردمی به منظور 	قوتها

بررسی مزیت‌ها و محدودیت‌های توسعه ...

<p>* تلاش جهت فرهنگ سازی در پذیرش گردشگری و تامین امنیت اجتماعی در کانون‌های گردشگری</p> <p>راهبردهای تدافعی (WT)</p> <ul style="list-style-type: none"> * تشکیل کارگروه توسعه سرمایه گذاری در توسعه کانون‌های گردشگری با مسؤولان مرتبط و کارآفرینان، دعوت از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و ایجاد تسهیلات و امیازهای ویژه سرمایه‌گذاری * تدوین قوانین و مقررات و راه‌جهت استفاده بهینه جاذبه‌های گردشگری و جلوگیری از تخریب، آسودگی و از بین رفتن این منابع * ایجاد زمینه و شرایط مردم به مشارکت در راه‌جهت توسعه زیر ساخت‌ها، تجهیزات و تسهیلات گردشگری جهت کسب درآمد و ایجاد شغل‌های مکمل 	<p>افزایش ضریب موقوفت در جذب و ارائه خدمات به گردشگران * ایجاد همانگی بین نهادها و بخش‌های مختلف دولت، مردم و کارآفرینان برای برگزاری نشستها و به کارگیری تابیر مدیریتی همانگی کشیده، به منظور پیکارچه سازی کارکردهای گردشگری</p> <p>* تلاش جهت شفاف سازی سیاست‌های دولتی و برنامه‌های محلی جهت افزایش انگیزه بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در توسعه کانون‌های گردشگری</p> <p>راهبردهای بازنگری (WO)</p> <ul style="list-style-type: none"> * بازنگری نسبت به برنامه و حمایت دولت در راستای توسعه کانون‌های گردشگری * بازنگری به نحوه توزیع امکانات، خدمات و تسهیلات گردشگری و اولویت دهی به مناطق میزبان * بررسی مجدد قوانین و امور اراضی جهت ایجاد اماکن گردشگری * بازنگری به نوع و نحوه بهره‌گیری از مشارکت های مردمی در تهیه و اجرای طرح‌ها و تجهیز مناطق میزبان * بازنگری جهت ایجاد NGO های برای آموزش مردم و گردشگران جهت استفاده بهینه و هدفمند از منافع و آثار مثبت گردشگری.
---	---

۵. نتایج

بر اساس منابع نظری و مراحل پژوهش، مزیت‌ها و محدودیت‌های توسعه کانون‌های گردشگری در شهرستان شهرکرد به وسیله تحلیل SWOT مشخص گردید. نتایج تحلیل کمی و کیفی هریک از مولفه‌های درونی و بیرونی مشخص شده نشان می‌دهد:

- سطح آسیب پذیری مناطق میزبان در توسعه کانون‌های گردشگری بالاست.
- مزیت‌های مناطق میزبان نسبت به محدودیتها در سطح پایینتری است.
- نیازمندی‌های مناطق میزبان شهرستان شهرکرد با توجه به نوع و میزان نقاط ضعف، بالاست.
- توزیع و تخصیص منابع جهت تهیه زیرساخت‌های گردشگری امری الزامی است.
- درین نقاط قوت در مناطق میزبان بر مولفه وجود طبیعت بکر و چشم اندازهای زیبا به عنوان مهم‌ترین نقطه قوت توسعه کانون‌های گردشگری تاکید می‌شود.
- در بین نقاط ضعف، مولفه نامناسب بودن زیرساخت‌های موجود در مناطق میزبان، از بالاترین اهمیت برخوردار بوده و لازم است تا با مشارکت بهینه های دولتی و خصوصی، این مورد به عنوان مانع توسعه کانون‌های گردشگری بر طرف گردد.

- از بین موارد فرستهای بیرونی، مؤلفه افزایش تمایل به بهره مندی از توسعه کانون های گردشگری جهت استغالتایی و جلوگیری از مهاجرت، به عنوان مهم ترین مؤلفه شناخته شده است. در این جهت مردم باید با تشکیل تشكل و نهادهای فعال موجبات بهره مندی از تسهیلات و امتیازات دولتی را فراهم سازند.
- از بین تهدیدهای خارجی مؤلفه بوجود آمدن مراکز گردشگر پذیر در نقاط دیگر، دارای بالاترین اهمیت می باشد. لذا لازم است با مهیا سازی جاذبه های گردشگری و انجام تبلیغات و فعالیت های جانبی، موجبات جذب هرچه بیشتر گردشگر را در کانون های گردشگری فراهم ساخت.

تعدادی از مؤلفه های SWOT در مطالعات دیگر همچون ۱- وجود طبیعت و چشم انداز و آب هوای مناسب، ۲- تولید غذای محلی و صنایع دستی، ۳- نبود آگاهی و مشارکت در جامعه میزبان، ۴- مراکز گردشگر پذیر دیگر و ۵- افزایش قیمت زمین و خدمات در منطقه میزبان با نتایج حاصله از این مطالعه دارای شباهت است اما استفاده از فرستهای موجود در مناطق میزبان بدون برنامه ریزی دقیق وجود ضمانت اجرایی از سوی دولت به همراه سرمایه گذاری مناسب بخش خصوصی که با نظارت جدی همراه باشد، مقدور نمی باشد. (کارتی، ۲۰۰۷) ضعف زیرساختها در مناطق میزبان دارای بازخورد نامناسبی در جذب گردشگران است که این امر جز با مشارکت بخش خصوصی در سرمایه گذاری بر طرف نخواهد شد. (Zahedi, ۱۳۸۲) جهت دستیابی به اهداف توسعه کانون های گردشگری به عنوان عامل مکمل فعالیت های مناطق میزبان لازم است برای حفظ طبیعت بکر و چشم اندازها به عنوان مهم ترین جاذبه گردشگری، از اصول مدیریت حفاظت محیط زیست و قوانین مربوطه، به همراه ضمانت اجرایی آن استفاده کرد. باید اشاره کرد جهت تحقق اهداف حفاظت محیط زیست، حضور و مشارکت مسئولانه مردم محلی الزامی است. (شرکت جهاد تحقیقات آب و ابراری. ۱۳۸۶، ۲۱۴) ولیکن به علت ضعف بنیه مالی ساکنان مناطق میزبان، توان و انگیزه مشارکت جدی در توسعه کانون های گردشگری در سطح پایینی است. برای ارتقاء توان و انگیزه باید از تسهیلات بخش دولتی در این جهت بهره گرفت. اگرچه در این مطالعه مؤلفه وجود دیگر مراکز گردشگر پذیر به عنوان مهم ترین تهدید بیرونی در توسعه کانون های گردشگری شناخته شد، اما با توجه به نامناسب بودن

زیرساختهای گردشگری در مناطق میزبان، همین امر زمینه های پایین آمدن سطح آسیب پذیری مناطق میزبان را به علت تردد کمتر جمعیت گردشگر فراهم آورده است.

سخن پایانی

توسعه کانون‌های گردشگری غالباً با نقشی که در اصلاح اجتماعی و اقتصادی مناطق میزبان دارد از حساسیتهای ویژه‌ای برخوردار است. (کندلارس، ۱۹۹۷) با درنظر گرفتن مبانی و اصول گردشگری پایدار در مناطق میزبان میتوان بین جامعه میزبان، جامعه گردشگران، صنعت گردشگری و محیط طبیعی در راستای پایداری و انتفاع کلیه اجزاء، تعادل برقرار ساخت. مشارکت و آموزش مستمر جامعه میزبان در اجرا و ارائه فعالیت‌ها و خدمات گردشگری، توزیع مداوم سود و زیان میان جامعه میزبان و جامعه گردشگران، حفاظت فعالانه محیط زیست توسط جامعه میزبان و جامعه گردشگران، هدایت سرمایه گذاری‌های بخش خصوصی در ایجاد زیرساخت‌ها در چارچوب برنامه ریزی منطقه‌ای و محلی همراه با نظارت دولت و در نهایت ایجاد جاذبه و فعالیت‌های جدید در کنار جاذبه‌های اصلی برای ارتقاء و حفظ جذابیت کانون‌های گردشگری از عوامل توسعه موفقیت آمیز کانون‌های گردشگری و دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده آن می‌باشد. باید اشاره کرد همکاری و مسئولیت پذیری کلیه اجزاء صنعت گردشگری برای تبدیل آن به موقعیت برنده - برنده برای کلیه اجزاء الزامی است. ایجاد آگاهی برای جامعه میزبان مبنی بر قابلیت کانون‌های گردشگری، برای تبدیل شدن به موقعیت شغلی مکمل، از اولین گام‌ها در توسعه کانون‌های گردشگری خواهد بود. به هر صورت توسعه کانون‌های گردشگری هم دارای اثرات مثبت و هم دارای اثرات منفی بر فرایند توسعه منطقه میزبان خواهد بود لذا پیش مداوم و فعالانه دولت و سازمانهای مرتبط برای هدایت صحیح توسعه کانون‌های گردشگری لازم و ضروری می‌باشد. استفاده از برنامه ریزی نظامند و آگاهانه به شکل منطبق با شرایط جامعه و محیط میزبان در تمامی سطوح، متضمن موفقیت در توسعه کانون‌های گردشگری به عنوان مکمل فعالیت‌های مناطق میزبان خواهد بود.

- ۱- امیریان، س. (۱۳۸۷)، قوانین و مقررات تسهیل کننده سرمایه گذاری در بخش
گردشگری ایران، انتشارات نورعل، چاپ اول، تهران.
- ۲- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (۱۳۸۷)، مجموعه قوانین و
مقررات حاکم بر طبیعت گردی و اکوتوریسم در ایران، تهران.

۳ - شرکت جهاد تحقیقات آب و انرژی، پروژه سند ملی توسعه و مدیریت طبیعت گردی در کشور، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران، کمیته ملی طبیعت گردی ایران.

۴ - رکن الدین افتخاری، ع؛ مهدوی، د، (۱۳۸۵)، راهکارهای توسعه گردشگری روستایی با استفاده از مدل SWOT ، دهستان لواسان کوچک ، فصلنامه مدرس علوم انسانی، دوره ۱۰ ، شماره ۲، تهران.

۵ - زاهدی، ش، (۱۳۸۲)، چالشهای توسعه پایدار از منظر اکوتوریسم، نشریه مدرس دانشگاه تربیت مدرس، دوره ۷، شماره ۳ ، تهران.

۶ - زاهدی، ش. (۱۳۸۵)، مبانی توریسم و اکوتوریسم پایدار، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، چاپ اول، تهران.

۷ - غفاری، ر، (۱۳۸۸)، اولویت بندی سرمایه گذاری و مکانیابی تاسیسات گردشگری در کانون‌های توریستی استان چهارمحال و بختیاری، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان چهارمحال و بختیاری.

- 8- Abdullaev , A. (2001). Thesis: Rural Tourism and Sustainable Development in Hokkaido. Urban and Environmental Engineering department. Tokio university.
- 9- Bardole, E., Sheldon, P. J. (2008). Tourism in Archipelagos Hawaii and the Balearics. **Annals of Tourism Research**, Vol. 35, No. 4, pp. 900° 923
- 10- Carty, J. (2007). Examining the Implementation of Sustainable Rural Tourism: An Irish Case Study. **Tourism Research Centre**. European Tourism and the Environment Conference Promotion and Protection, Achieving the Balance Europa Academy. Dublin Institute of Technology.
- 11- Clare, G. (2002). **Tourism Planning**, Basics, Concepts, Cases. Routledge, New York & London.
- 12- Dwyer, L. Edwards, D. Mistilis, N. Roman, C. Scott, N. (2009). Destination and enterprise management for a tourism future. **Tourism Management** 30, 63° 74.
- 13- Friedel, M. Chewings , V. (2008). **Refining regional - development strategies - using a systems approach**. Central Australian Tourism Futures Stage 2, working paper 29. Desert knowledge crc.
- 14- Halme, M. (2001). **Learning for sustainable development tourism networks**. Business Strategy and the Environment. 10, 100° 114.
- 15- Kandelaars,, P. Lutz . W. (1997). **A Dynamic Simulation Model of Tourism and Environment in the Yucatán Peninsula**. Interim

- Reports on work of the International Institute for Applied Systems Analysis. IIASA 18/April
- 16- Lepp, A . (2007). A case study of Residents attitudes towards tourism in Bigodi village, Uganda. **Tourism Management** 28, 876° 885.
  - 17- National Development Plan SWOT Workshop 2002. 24-25 April.
  - 18- Patterson, T.Gulden, T. Cousins, K. Kraev, E. (2004). Integrating environmental, social and economic systems: a dynamic model of tourism in Dominica. **Ecological Modeling** 175, 121-136.
  - 19- Reinholt TK., Diara A.(2000). The role of the tourism in development planning. Department of Business Management.
  - 20- Rosentraub, M. S., Joo M. (2009). Tourism and economic development: Which investments produce gains for regions? **Tourism Management** 30, 759° 770.
  - 21- Royo-Vela, M. (2008). Rural-cultural excursion conceptualization: A local tourism marketing management model based on tourist destination image measurement. **Tourism Management** (2008) 1° 10 journal homepage.
  - 22- Schianetz, K. (2005). **Challenges of Sustainability Assessment for Tourism Destinations.** 4th National Conference on Tourism Futures. 2-5 October.University of Queensland. Australia.
  - 23- Sharpley J. R., (1997). **Rural Tourism: An introduction** , ITP, London
  - 24- Sugiarti , R. Ernawati , D. Birtles , A. (****). *The potential for developing ecologically sustainable rural tourism in Surakarta, Indonesia: a case study* ,ASEAN Journal on Hospitality and Tourism, Vol. 2, pp. 78-90.
  - 25- (WTTC). (IFTO). (IH&RA). (ICCL). (2002). **Industry as a partner for sustainable development.** International Federation of Tour Operators, International Council of Cruise Lines and United Nations Environment Programme.
  - 26- Zhong, L. Dengb, J. Xiangc, B. (2008). Tourism development and the tourism area life-cycle model: A case study of Zhangjiajie National Forest Park, China. **Tourism Management** 29 , 841° 856

پریال جامع علوم انسانی